

Kazinczy Ferenc:

Leppényi Barbara

Ortológus és meológus nálunk
és más nemzeteknél (részlet)

A nyelv egyik legfőbb kincse, egyik legfőbb díze a nemzetnek, s a nemzeti léleknek mind igen szép képe, mind hív fenntartója s ébresztője. Erzi ezt mind az egyik fél, mind a másik, s szereti a nyelvet szent hazafiséggel: abban hasonlanak meg, hogy míg az egyik azt elváltozásaitól félti, a másik annak elváltozásait, azaz haladásait még óhajtja is.

A nyelv olyan, mint az ég íve a maga egymástra futó színeinek gyönyörű játékaival. Elbontja a szép játékot, aki a színeket a magok nemére akarja osztani.

Jól és szépen az ír, aki tizes ortológus és tizes meológus egyszerre mind, s egyességben és ellenkezésben van önmagával. Hamisan lépni a táncban csak annak szabad, aki táncolni igen jól tud, és akit a grácia láthatatlanul lebeg körül. S mi szabad az írónak ezen iskola értelme szerint? A fentebben minden mindaz, amit a minden nyelvek ideálja megkíván, a magyar nyelv természetére világosan nem tilt.